

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

Articulus III. In quânam operatione rationali consistat beatitudo formalis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74152](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74152)

ARTICULUS III.

In quânam operatione rationali consistat beatitudo formalis?

SUMMARI A.

- 1. Varij actus Beatorum.
- 2. Beatitudo accipitur vel integraliter, vel formaliter.
- 3. Varietas sententiarum.
- 4. Removetur à beatitudine formalis actus voluntatis primò ex naturâ & inductione actuum voluntatis.
- 5. Secundo ex naturâ amoris.
- 6. Tertio ex natura beatitudinis objectivâ.
- 7. Quarto ex natura consecutionis illius.
- 8. Eliditur responsio Adversarj.
- 9. In sola visione consistere beatitudinem formalem ostenditur auctoritate.
- 10. Essentiale requisitum beatitudinis formalis, quòd sit primordialis consecutio & possessio Summi Boni convenit soli visioni.
- 11. Item quòd sit primò distinctiva status patriæ à statu viæ.
- 12. Finis aliquando significat acquiescere in re possessâ.
- 13. Quo sensu comprehensio pertineat ad voluntatem?
- 14. D. Augustinus loquitur de beatitudine integrali.
- 15. Beatitudo formalis est intima unio consecutiva, non prospectiva.
- 16. Quomodo beatitudo formalis adequatè debeat satiari naturam intellectualem?
- 17. An & quomodo beatitudo teneat suum objectum?
- 18. Visio quomodo DEUM assequatur sub ratione Summi Boni?
- 19. An visio sit perfectissima operatio?
- 20. Qualis esset beatitudo hominis in purâ naturâ.
- 21. An & qualis datur beatitudo in hac viâ?

§. I.

Præsupposita ad resolutionem Quæstionis.

Notandum primò. Plures esse actus, quos Beati circa suum objectum beatificum elidunt. Primus est clara & intuitiva DEI visio, de qua I. Jo. 3. Videbimus eum sicuti est. Secundo eliciunt actum amoris & charitatis, unde I. Cor. 13. dicitur: Charitas nunquam excidit. Tertio. Gaudium & delectationem: ideo Matth. 13. Servus bonus & fidelis jubetur intrare in gaudium Domini sui. Quia verò duplex est amor, videlicet amor amicitia seu benevolentia, quo amatur divina bonitas ut bona DEO; alter concupiscentia, quo amatur Divina bonitas ut bona videnti: ideo huic amori duplici respondet gaudium duplex, unum quo gaudet de omni bono DEI, quatenus est bonum ipsius DEI: alterum, quo gaudet de eodem, quatenus à se possessio.

Notandum secundò. Beatitudinem dupliciter posse considerari. Primò integraliter, prout dicitur statum collectum ex omnibus bonis, quibus Beatus perficitur, Secundò formaliter & essentialiter, prout dicitur primam affectionem Summi Boni; ex qua ceu fonte primordiali cæ-

tera bona cuncta promanant. Si primo modo accipiatur, certum est, in illa actus tam intellectus, quam voluntatis includi, quâ de causa in S. Script. & SS. PP. modò visionis, modò fructus, modò gaudij nomine nuncupatur. Si accipiatur modo posteriori, variè sentiunt Authores, quorum sententia (ut jam exoletas relinquam) præcipuè sunt tres.

Prima, quæ est Alberti M. D. Bonaventuræ, Suarezij, Amici. Disp. 2. sect. 6. docet beatitudinem formalem consistere in actu utriusque potentia, intellectus & voluntatis, nempe simul in visione & amore. Altera est Scoti in 4. d. 49. q. 1. dicentis, illam in solo actu voluntatis, & quidem in amore amicitia consistere. Tertia est D. Thomæ, ejusque sequacium, qui illam in solâ clara visione Divinæ essentia adequatè collocant, & reliquos actus amoris, delectationis, fructus tanquam proprietates inseparabiles consequi docent.

§. II.

Excluditur actus voluntatis.

CONCLUSIO prima. Beatitudo formalis, nec adequatè, uti vult Scotus, nec inadeguatè, uti vult prima sententia, consistit in actu voluntatis.

Ratio est primò. Actus voluntatis non potest esse consecutio Summi Boni: ergò in illo nec adequatè, nec inadeguatè consistit beatitudo formalis. Consequentia patet: Anteced probatur. Omnis actus voluntatis circa ultimum finem, aut est desiderium illius, aut gaudium, delectatio & fructus ipsius, aut simplex amor: sed nullus ex illis actibus potest esse consecutio illius ultimi finis. Ergò. Major patet ex sufficienti enumeratione: vel enim finis seu bonum est absens & sic est desiderium ipsius, vel est præsens, sicque est gaudium de ipso, vel fructus ipsius, vel abstrahitur à præsentia & absentia, sicque est simplex amor. Minor probatur: Desiderium est de bono absenti, ergò non est consecutio ipsius: Delectatio & fructus tendunt in bonum jam possessum; ergò supponunt consecutionem & possessionem boni. Amor simplex præcendit à præsentia; ergò nec ipse dicit possessionem.

Probatur Secundò. Amor amicitia, quo delectatur de bono DEI, quatenus bona DEI sunt, (in quo Adversarij vel totam beatitudinem formalem, vel partem illius collocant) non potest esse forma, quâ Beati consequantur, & beatificè possideant illud bonum, quod amant; ergò nulla ratione potest in illo beatitudo formalis constitui. Anteced. prob. Beatitudo formalis cum sit consecutio & possessio Summi Boni consistit in illo actu, qui est forma conjungens Beato bonum infinitum: sed amor amicitia non est talis forma. Ergò: Minor prob. Amor qui sistit in bono amici, ut bonum amici est, non est forma conjungens illud bonum cum amante, sed amor amicitia sistit in bonis DEI, ut sunt bona ipsius: ergo

ergo non est forma conjungens illa bona cum Beato.

6. Probatur tertio. Operatio, in qua formalis beatitudo consistit, debet esse adeptio objecti beatifici, sed qua ratione DEUS est objectum amoris amicitiae, non est objectum beatificum: ergo. Min. prob. DEUS rationem objecti beatifici non obtinet prout est nostrum Summum Bonum, sui possessione rationalem appetitum adaequatè satians; atqui amor amicitiae non tendit in DEUM, quatenus est nostrum, sed quatenus est suum Summum Bonum: ideo etiam posito amore amicitiae non sequitur amantem beatificari; ut patet in viatore, qui licet per actum charitatis specie & numero indistincta à charitate patriae feratur in DEUM, inde tamen ne quidem partialiter beatificatur. Confirm. Ea ratione DEUS est nostra Beatitudo objectiva in patria, qua ratione per actum spei ad ipsum tendimus in via: sed per actum spei tendimus ad ipsum, prout est nostrum Summum Bonum, nos sui possessione beans: ergo ut sic, & non ut est suum Summum Bonum est beatitudo objectiva.

7. Probatur Quarto. Operatio praesupponens consecutionem Summi Boni, uti non est prima illius consecutio, ita nec beatitudo formalis: atqui amor amicitiae praesupponit consecutionem Summi Boni; ergo. Minor probatur. Amor amicitiae ex se abstrahit à praesentia vel absentia objecti, estque indifferens ad actum desiderii, vel gaudii: Si enim bonum sit absens, gignit desiderium; si sit praesens, parit gaudium. Ergo quod magis pariat gaudium, quam desiderium, quoddamque sit conjunctus cum Summo Bono, potius quam se junctus, non habet ex propria natura, sed ex suppositione alterius actus, quo obtinetur possessio, & praesentia Summi Boni.

8. Respondent Adversarii: quod amor amicitiae praesupponat quidem in Beatis consecutionem, & possessionem Summi Boni in genere intellectivo, & sub ratione Summi Veri, non tamen in genere affectivo, & sub ratione Summi Boni.

Sed contra est primo. Ad genus affectivum non pertinet consequi, sed prosequi objectum: quia voluntas, quae tam est boni absentis, quam praesentis, non habet ex propria ratione, ut faciat sibi objectum praesens, illud trahat, teneat, consequatur, sed ut ab objecto trahatur & alliciatur, atque in illud inclinatur: ergo ne quidem in genere affectivo amor potest esse prima consecutio Summi Boni.

Contra est secundo. Quod etiam si actus voluntatis esset aliquo modo consecutivus sui objecti, tamen in pravio actu intellectus tanquam in radice contineretur, atque essentia metaphysica beatitudinis formalis dicit illam primam consecutionem Summi Boni, quae alias operationes circa illud radicaliter continet, & tanquam proprietates effundit: ergo essentia beatitudinis formalis non in actu voluntatis, sed intellectus quaeri & reperiri debet.

Contra est tertio. Quod licet ratio, sub qua intellectus fertur in objectum, non sit ratio boni, sed veri, tamen intra rationem primi Veri, quod intuetur intellectus Beati, etiam continetur ratio ultimi finis & Summi Boni; haec enim omnia re-

praesentantur per claram DEI visionem: ergo Beatus videndo DEUM, etiam illum consequitur secundum rationem finis ultimi, & Summi Boni. Nam secundum omnem illam rationem (ita ut termini reduplicativi non designent rationem motivam sub qua, sed terminativam qua) Beatus DEUM consequitur, quae ipsi representatur in visa DEI essentia; sed etiam ratio finis ultimi & Summi Boni adaequatè & inammissibiliter satisfiati, ipsi representatur in visa DEI essentia: ergo etiam secundum hanc rationem Summi Boni DEUM per visionem consequitur, Igitur

§. III.

Statuitur sola visio.

CONCLUSIO secunda, Beatitudo formalis in solo actu intellectus, nimirum clara DEI visione consistit. Ita S. D. hic a. 4. Conformiter Sacrae Scripturae quae saepenumero hanc visionem ceu vitam & mercedem aeternam proponit: Jo. 17. *Hac est vita aeterna, ut cognoscant te solum DEUM verum.* Matth. 5. *Beati mundo corde, quoniam ipsi DEUM videbunt.* 1. Jo. 3. *Qui apparuerit, similes ei erimus, quia videbimus eum, sicuti est.* Jo. 17. *Pater, quos dedisti mihi, volo ut ubi sum ego, & illi sint mecum, ut videant claritatem meam, quam dedisti mihi.* Consonant in eandem sententiam SS. Patres, Nazianz. Or. ad plag. grand. *Regnum calorum est contemplatio Trinitatis.* Ambros. l. 2. de offic. c. 2. *Scriptura Divina vitam beatam in cognitione posuit Divinitatis.* Praecipue D. Augustin. lib. 1. de Trin. c. ult. *Visio, qua contemplabimur immutabilem DEI substantiam, sola est Summum Bonum.* Soliloq. cap. 36. *Hac est plena beatitudo, & tota gloriae hominis, videre faciem DEI sui.* Et paulo post. *Visio ergo tua est tota merces, & totum gaudium, quod expectamus.*

Probatur ratione primo. Illa operatio essentialiter constituit beatitudinem formalem, quae ex suo intrinseco conceptu est prima consecutio & possessio Summi Boni, ex qua velut radice & fonte aliae operationes & potentiarum perfectiones promanant. Sed una sola clara DEI visio est ab intrinseco prima affectio & possessio Summi Boni, quae alias operationes & potentiarum perfectiones radicaliter continet, & ceu proprietates effundit: ergo illa sola formalem beatitudinem constituit.

Minor quoad 1. membrum probatur. Illius potentiae actus per se primo consequitur objectum, cujus proprium munus est objectum ad se trahere, & facere intime praesens; sed haec actus intellectus, utpotè potentiae representativae, qui objectum ad se trahit, & intime conjungit intelligenti, vel in esse intentionali & objectivo, si illud objectum uniatur mediante specie distincta, vel in esse reali, si illud per seipsum obeat munus speciei intelligibilis. Econtra actus voluntatis potentiae caecae & nullatenus representativae, non facit objectum sibi praesens, sed est pondus & inclinatio in objectum, à qua voluntas trahitur. Jam verò talis actus intellectus, in proposito, est clara DEI visio: ergo illa sola

sola est prima consecutio & possessio Summi Boni. Alterum membrum ejusdem minoris facile patet: quia visio est radix amoris necessarii, summæ delectationis, omnimodæ impeccabilitatis, aliarumque perfectionum, quæ ad eandem per modum proprietatum consequuntur.

Probatur secundo. Per illam operationem beatitudo formalis essentialiter constituitur, per quam status termini ac patriæ per se primò distinguitur à statu viæ; sed hoc fit per solam claram visionem DEI. Ergò. Minor probatur. Amor est ex se indifferens ad statum viæ & patriæ, & eadem est charitas in patriâ, quæ est in viâ: *Charitas enim*, teste Apostolo, *inquam excidit*. Rursus, si per possibile, vel impossibile videns DEUM non amaret ipsum, tamen esset comprehensor, & extra statum puri viatoris, econtra si amans DEUM non videret ipsum, non idè esset comprehensor, & extra statum viatoris: ergò id, per quod status patriæ per se primò distinguitur à statu viæ, non est amor, sed clara DEI visio.

§. IV.

Exponuntur auctoritates oppositæ.

Obijcies quasdam auctoritates, quibus videtur evinci, partim quòd fructio pertinet ad essentiam beatitudinis, partim quòd essentia beatitudinis pertinet ad voluntatem. Nam primò D. August. L. 8. de Civ. c. 9. inquit: *Nemo Beatus est, qui eo, quod amat, non fruatur.* Secundo Doctor Angelic. hic quaest. 11. a. 3. ad 3. dicit: *DEUS est ultimus finis, sicut res, quæ ultimo queritur, fructio autem sicut adeptio hujus ultimi finis.* Et quaest. 4. a. 3. ad 1. *Sicut ad voluntatem pertinet spes & amor, ita & comprehensio & delectatio.*

Respondet ad 1. Fruitionem ibi non accipi sicut, quo sensu citatus S. Pater Lib. de Doctrina Christi. cap. 4. dicit: *Fruis amore adhaerere alicui rei propter seipsam*; sed latè, prout significat fructum capere, vel acquiescere in re possessâ, ex qua fructus percipitur. Quo modo fructio pertinet ad ipsam visionem, quia Beati videndo DEUM maximo suo fructu illum possident. Eadem responsione satisfit ad 2. nisi malis dicere, S. Doct. loqui de adeptione completivè non formaliter sumptâ, quo sensu verum est, quòd fructio pertinet ad complementum beatitudinis & adeptionis.

Ad 3. dico, ibidem ly *comprehensio* non accipi pro actu, quo DEUM consequimur, sed pro habitudine voluntatis ad finem jam habitum & possessum, sub quâ acceptione pertinet ad dotes animæ inf. referendas: ita enim se exponit implet S. D. in respons. ad 3. dicens: *Comprehensio non est aliqua operatio præter viam, sed quadam habitu ad finem jam habitum.*

Obijciunt etiam Scotistæ auctoritatem S. P. Augustini. Nam primò L. 10. confess. cap. 22. inquit: *Hac sola est vita æterna gaudere ad te, de te, propter te*, subdit cap. 23. *Beata vita est gaudium de veritate*, Rursus serm. 53. R. P. Mez. Theol. Schol. Tom. 11.

de temp. dicit: *Charitas est summum premium in celo, quia in perenni gaudio nihil gratius, nihil dulcius habent sancti perfecto amore DEI.*

Respondet, D. Augustinum, aliosque P. P. aliquando loqui de beatitudine integraliter acceptâ & omnibus numeris absoluta; mentem verò hujus Sancti D. satis constare è textibus pro nostrâ conclusione allegatis, & ex illo ipso *Sermone 53. de tempore*. Ubi post verba ab Adversariis citata, hæc subdit: *Quem quia præsentem vident, suavis diligunt, dulcius fruuntur*. En! quemadmodum S. Pater dilectioni & fructioni præsupponat DEUM clarâ visione præsentem & præobtentum.

Obijciunt secundo. Beatitudo formalis est intimâ unio cum Summo Bono; sed talis unio est amor. Ergò. Min. probatur: quia amor à D. Dionysio appellatur *virtus unitiva*, à D. Augustino L. 8. de Trinit. cap. 10. *Junctura quedam duo aliqua copulans, vel copulare appetens*: Ex quâ amicus vocari solet, aliter ego.

Respondet, distinguendo majorem. Beatitudo formalis est intima unio cum DEO consecutiva, & quasi effectiva, quæ pertinet ad intellectum, concedo. consecutiva & affectiva quæ pertinet ad voluntatem, nego. Illa facit objectum præsens, ista supponit; sicut enim objectum debet supponi conveniens subiecto, ut illud voluntas appetat, ita debet supponi unitum, ut in illo quiescat. Unde cum SS. PP. a morem appellant unionem, affectivam illam & consecutivam intelligunt.

§. V.

Rationes objectivæ.

Obijcies ex ratione primò. Beatitudo formalis debet adæquatè satiare naturam intellectualem in quantum est satiabilis: sed sola visio non ita adæquata satiat naturam intellectualem: ergò. min. probatur. Natura intellectualis non tantum est satiabilis secundum potentiam intellectivam sed etiam appetitivam; sicut Summum Bonum non tantum est naturæ objectivè explere intellectum, sed etiam voluntatem. Atqui visio solummodò satiat intellectum non autem voluntatem, quæ non nisi suo proprio actu satiari potest: ergò sola visio non satiat naturam intellectualem, in quantum est satiabilis.

Respond. disting. majorem. Beatitudo formalis debet adæquatè satiare naturam intellectualem in quantum est satiabilis, secundum omnes potentias æqualiter, nego. Secundum unâ formaliter, secundum alias causaliter seu radicaliter, concedo, & pariter dist. min. nego consequentiam: & ad probationem dist. min. visio tantum satiat intellectum non voluntatem formaliter concedo; causaliter & radicaliter nego. Ergò non satiat totam naturam intellectualem secundum omnes potentias formaliter, concedo secundum intellectum formaliter, secundum voluntatem causaliter & radicaliter, nego consequentiam. Ratio est: quòd solus intellectus est satiabilis per se primò per modum ascensionis & possessionis sui

D

sui

fui objecti : voluntas verò etiam si suo modo fatiatur formaliter per actum proprium, non tamen est satiabilis per modum affectionis & possessionis objecti, sed ex ipsa visione, tanquam affectione & possessione Summi Boni, amor ipsius, quo voluntas satiatur, connaturaliter sequitur; & sic visio etsi non formaliter, tamen causaliter & radicaliter etiam satiatur voluntatem.

17. Instabis. In illo actu consistit beatitudo formalis, quo tenemus & adipiscimur objectum beatificum. Atqui Summum Bonum non tantum tenetur actu visionis, sed etiam amoris, siquidem DEUS non est objectum amoris sub ratione Summi Boni minus quam objectum visionis sub ratione Summi Veri & intelligibilis. Ergo non minus in actu amoris, quam visionis consistit beatitudo formalis.

Respond. vel neg. min. Quia ut dictum per actum amoris non tam voluntas tenet & possidet objectum, quam ipsa tenetur & possidetur ab objecto. Vel Dist. min. Summum Bonum non tantum tenetur actu visionis; si tentio improprie accipiatur pro quacunque tendentiâ in objectum concedo. Pro affectione & possessione ipsius, nego. Unde licet Summum Bonum sit æquè objectum amoris, quam visionis, & per utrumque actum utramque potentiam expleat, non tamen est objectum æquali modo: quia objectum visionis est ut assequibile, & sic in actu visionis fundat rationem beatitudinis formalis; objectum verò voluntatis & amoris est ut prosequibile, & sic præsupponit beatitudinem formalem tanquam possessionem sui per visionem intellectualem.

18. Urgebis ex Amico. DEUS non tantum est assequibilis sub ratione primi Veri, sed etiam sub ratione Summi Boni; sed sub ratione Summi Boni est objectum amoris & voluntatis, siquidem ratio Summi Boni pertinet ad spheram voluntatis, non intellectus: ergo. DEUS non tantum est assequibilis prout est objectum visionis & intellectus; sed etiam prout est objectum amoris & voluntatis.

Respond. dist. maj. DEUS est etiam assequibilis sub ratione Summi Boni, in quantum rō sub ratione reduplicat formalem rationem qua ipsius assequibilitatis & Summi Boni, concedo. In quantum reduplicat rationem sub qua utriusque, sic nego majorem. Sed sub ratione Summi Boni tantum est objectum amoris, in quantum ly ratione Summi Boni reduplicat rationem qua est assequibilis nego: in quantum reduplicat rationem sub qua est assequibilis, concedo minorem, & nego consequentiam.

Sensus est: Summum Bonum potest formaliter considerari prout est formalis terminus alicujus actus, & hoc est secundum rationem que, & rursus prout est motivum formale alicujus actus, & hoc est sub ratione sub qua. Itaque secundum priorem considerationem & reduplicationem DEUS etiam sub ratione Summi Boni est assequibilis; siquidem Beati per actum visionis DEUM cognoscunt ut suum sum-

mum Bonum, & cognoscendo assequuntur & possident: sed tunc ratio boni tantum habet vim terminativam, formalem verò rationem motivam habet ratio veri, quia Summum Bonum videtur, non ut ad se alliciens & trahens intellectum (quæ est ratio formalis sub qua ipse boni, sicut ejus ratio attrahibilitatis est ratio formalis sub qua ipse Veri) sed ut per ipsam visionem attraham & representatum in intellectu; unde in ipso summo bono ratio assequibilitatis adhuc pertinet ad rationem veri non ad rationem boni. Secundum posteriorem verò rationem, & prout Summum Bonum est formale motivum actus, sic est objectum amoris & voluntatis, quia ut sic habet allicientiam & attractionem appetitûs, & sic prosequibilitatem, quod non pertinet ad rationem veri, sed ad rationem boni ut sic, & sub hac consideratione non est assequibile sed prosequibile. Patet igitur, DEUM sub ratione Summi Boni esse assequibilem, in quantum etiam infinita bonitas in sua essentia representata visionem terminat, non verò est assequibilis in ratione Summi boni, sed tantum prosequibilis, in quantum sua bonitate ad sui prosecutionem allieat: sic enim sui affectionem & prosecutionem tantum præsupponit.

Objicies secundo. Beatitudo formalis consistit in perfectissimâ operatione nature rationalis: sed hæc est amor amicitie. Ergo. Miq. probatur in primis autoritate D. Augustini 15. de Trinit. cap. 19. dicente: *in deo DEI nihil majus esse charitate* deinde: *illud est melius & perfectius, cujus oppositum est pejus: sed odium DEI, quod opponitur charitati, est pejus, quam privatio visionis, quæ opponitur claræ visioni DEI ergo.* Secundo voluntas tanquam potentia formaliter libera, & aliis modis ad operandum, est nobilior, quam intellectus: ergo etiam actus voluntatis est nobilior, quam actus intellectus. Tertio quod ad aliud ordinatur est minus nobile, quam illud ad quod ordinatur: sed visio ordinatur ad DEI amorem: quia ideo Beati DEUM vident, ut toto affectu in ipsum rapiantur. Ergo. Quarto. Ordo Seraphim, qui denotatur ab ardore charitatis, est perfectior quam Ordo Cherubim, qui denotatur a plenitudine sapientiæ: ergo præstantior est actus charitatis, quam cognitionis. Quinto. Perfectio hominis maxime satiativa illa censeri debet, quam homo ipse maxime desiderare debet, & quam DEUS ab homine petit maxime desiderari, sed hæc est perfectissimus amor DEUM patriæ. ergo.

Respondetur. Nego min. & ad autoritatem D. Augustini; illum loqui de donis hujus viæ, quæ sunt virtutes Theologicæ; & sic secundum Apostolum major horum est charitas. Ad rationem disting. maj. Illud est melius, cujus oppositum est specialiter pejus concedo. Secundum quid, & in aliquo tantum genere, nego. Sed odium DEI est pejus quam carentia visionis, in genere moris concedo. Specialiter & in genere physico nego min. & con-

quentiam. Ad secundum quoque similiter disting. antecedens : voluntas est nobilior secundum quid & quatenus in genere causæ efficiens alias potentias applicans concedo : specialiter nego. Nam ut voluntas secundum suam libertatem, subordinetur intellectui tanquam dirigenti & radicaliter libero, iste tanquam superior & director voluntatis specialiter est nobilior. Ad tertium disting. maj. quod ordinatur ad aliud seu medium intrinsecum ad finem, est minus nobile, concedo, seu essentia ad proportionem nego. Sed visio ordinatur ad amorem ut essentia ad proportionem concedo : ut medium ad finem, nego minorem & consequentiam. Ad quartum respondeo. Ista denotationes Seraphini & Cherubini tribui non ab amore & cognitione patris, sed ab amore & cognitione viæ ; ubi verum est quod amor sit perfectior, quam obsecra cognitio viæ. Ad quintum. Nego minorem. Nam homo specialiter desiderat, & DEUS ab ipso petit desiderari vitam æternam, non physicè secundum suam essentialem & primariam rationem, sed ut est in se, & secundum suam adequatam integritatem, & ut sic primario rationem, secundario includit charitatem.

§. VI.

Corollaria.

Colliges ex dictis primò. Quod si homo non fuisset elevatus in finem supernaturalem, ipse formalis beatitudo naturalis consistet in solâ contemplatione DEI quâ auctoris naturæ. Ratio est : quia beatitudo formalis est

actualis consecutio finis ultimi, ex quâ aliæ operationes naturæ rationalis perfectivæ dimanant ; sed consecutio DEI ut ultimi finis in statu naturæ non elevatæ in finem supernaturalem alia non esset, quàm perfectissima cognitio & contemplatio DEI seu primi intelligibilis & Authoris naturæ, ex quâ consequeretur connaturaliter amor ipsius : ergo beatitudo naturalis consistet in naturali & purissimâ contemplatione Deitatis. Minor ex dictis constat, quia primum intelligibile non alio actu consequimur, quàm quo illud facimus nobis intelligibiliter præsens ; sed hoc non aliter fit, quàm per actum intellectus. Ergo.

Colligas secundò. Beatitudinem hujus viæ apud Matth. c. 5. octo gradibus distinctam, esse beatitudinem in spe, ut habet S. Doctor. 1. 2. q. 69. a. 1. & magis in sensu causali, per modum causæ & meritû, quàm in sensu formali. Præter quam tamen beatitudinem datur in hac vitâ quædam participatio & inchoatio futuræ beatitudinis, quasi formalis, & hæc consistit in actu divinæ contemplationis, ut habet idem S. D. in 2. 2. q. 8. a. 4. quo intellectus prævio charitatis impulsu raptus & per donum sapientiæ elevatus intendit in imaginem divinæ bonitatis (non intuitam sed abstractam) quatenus super omnia appetiabilis. Quæ altissima contemplatio perfectorum propria, & nobilissima unio animæ cum DEO, quæ haberi potest in hac vitâ, est quidam prægustus æternæ gloriæ, possessio divinitatis, & ut inquit cit. S. D. quædam inchoatio beatitudinis, quæ hic incipit, ut in futuro continetur.

DISPUTATIO IV.

DE

Proprietatibus beatitudinis.

Consideratâ beatitudinis essentiâ, nunc illius consecutanea & parerga inspicimus. Ea sunt vel necessariò connexa, vel in ornatum adjuncta. Primi generis sunt necessitas & inamissibilitas. Secundi generis sunt dotes animæ & corporis, ac demum aureolæ. Nunc de singulis singillatim.

ARTICULUS I.

Quâ necessitate Beati DEUM ament ?

SUMMARI A.

1. Status quæstionis de necessitate exercitii.

2. Defenditur necessitas exercitii.

3. Expenditur Locus Doct. Angelici.

4. Non potest Beato imponi præceptum descendendi ab amore beatifico.

5. Necessitas non variat speciem actus.

6. Quandoam diversitas applicationis inducat diversitatem objecti ?

7. Quomodo actus amoris in Christo fuerit liber ?

8. Necessitas reperitur tam in amore concupiscentiæ, quam benevolentie.

§. I.

Assumitur necessitas tam exercitii, quàm specificationis.

Consequitur clarâ DEI visionem amor suavissimus. Sicut enim DEUS in illa beatitudine (teste D. Augustino l. ult. de civit. cap. ult.) sine fine videbitur, ita sine fastidio amabitur, sine fatigatione laudabitur.

D 2

In

R. P. Mezg. Theol. Schol. Tom. II.